

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.249/2019/15.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. július 14.

Az ügy tárgya: hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és
más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Tatabányai Törvényszék, 4.B.45/2014/131., ítélet, tárgyalás,
2018. július 3.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.II.114/2018/24., ítélet, nyilvános ülés,
2019. május 14.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Törvényszék 4.B.45/2014/131. számú, illetőleg a Győri Ítéltábla Bf.II.114/2018/24. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Tatabányai Törvényszék a 2018. július 3. napján kihirdetett 4.B.45/2014/131. számú ítéletével az I. rendű terheltet 16 rendbeli hivatali visszaélés büntette [Btk. 305. § a) pont], 5 rendbeli hivatali vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont aa) alpont és b) pont] és hivatali vesztegetés elfogadásának büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont aa) alpont] miatt halmazati büntetésül 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 5 év

köztisztviselői foglalkozástól eltiltásra és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztésből legkorábban a kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az egyéb járulékos kérdésekről.

- [2] A Győri Ítélőtábla mint másodfokú bíróság a 2019. május 14. napján meghozott Bf.II.114/2018/24. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 3 év 10 hónapra, a foglalkozástól eltiltás tartamát pedig 7 évre súlyosította.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozva. Indokai szerint a bíróság a hivatali visszaélés büntette vonatkozásában törvénysértően állapította meg az I. rendű terhelt bűnösségét, mivel sem a tényállások, sem a jogi indokolás nem tartalmazza a hivatali visszaélés szükségképpeni elemét, a célzatot, ezért e cselekmények minősítése törvénysértő, amelynek következményeként törvénysértő büntetés kiszabására került sor. Célzat hiányában ezen cselekmények nem bűncselekmények, legfeljebb szakmai szabályszegések, annak megfelelő munkaügyi vagy szolgálati következményekkel. A védő szerint sem logikai, sem nyelvtani értelmezéssel, sem tényből tényre való következtetéssel nem lehet arra jutni, hogy az I. rendű terheltet jogtalan előny szerzésére irányuló célzat vezette volna az érintett tényállások tekintetében.
- [4] A Legfőbb Ügyészség BF.1264/2019/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány ténylegesen a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapított a hivatali visszaélések tekintetében. Álláspontja szerint a védő részben a tényállástól eltérő ténybeli alapokon álló jogi érvek alapján vitatta az I. rendű terhelt bűnösségét, amely azonban felülvizsgálatban kizárt.
- [5] Emellett a bíróság az I. rendű terhelt bűnösségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül állapította meg, mivel a tényállás szerint az I. rendű terhelt a jogszabályban előírt eljárási kötelezettségének tudatában, azokat szándékosan megszegve valósította meg a tényállásban rögzített magatartásokat, amelyek tartalmazták a jogtalan előny mibenlétét és a jogtalan haszonszerzési célzatot is. A cselekmények minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes, ezért a felülvizsgálati indítvány alaptalan. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.
- [6] A védő észrevételében a felülvizsgálati indítványt fenntartotta, kifejtette, hogy az ügyészség érvelése azt támasztja alá, hogy a tényállás nem tartalmazza a célzatot, mivel az az ügyészi átirat szerint is csak a felülvizsgálati eljárásban elvégzett logikai művelet, bizonyítékértékelés eredményeképpen állapítható meg. A megállapított történeti tényállás akkor felel meg a büntető anyagi jog szabályainak, ha tartalmazza a törvényi tényállás valamennyi szükségképpeni elemét. Ez azonban hiányzik, ezért a hivatali visszaélésekben a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor az I. rendű terhelt elmarasztalására.
- [7] Az I. rendű terhelt beadványában valamennyi cselekményt érintően vitatta a bűnössége megállapítását, a bizonyítékok értékelését és az ítéletek hatályon kívül helyezését kérte.
- [8] Az I. rendű terhelt egy ismerőse is beadványt nyújtott be a terhelt érdekében.

III.

- [9] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [10] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szemben jogi - nem ténybeli - okból terjeszthető elő. A Be. 648. §-a szerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen van helye és kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra

hivatkozással vehető igénybe, felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

- [11] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, amennyiben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.
- [12] A védő felülvizsgálati indítványa a támadott 16 rendbeli hivatali visszaélés büntette tekintetében ténylegesen ezen okra alapított felülvizsgálat, amely a törvényi tényállási elem hiányára hivatkozva, nem ezen cselekmények törvénysértő minősítését, hanem a törvénysértő elítélést sérelmezi, és ekként ezen cselekmények alóli felmentést célozza. Ebből következően viszont a felmentés esetén a büntetéskiszabást törvénysértőnek tekintette.
- [13] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Felülvizsgálati eljárásban a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [14] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [15] A jogerős, ekként a felülvizsgálatban irányadó (hivatali visszaélés büntetteként minősített cselekmények) 1/1-16. pont alatti tényállások lényege a következő:
- [16] 1/1. pont:
Az I. rendű terhelt munkabiztonsági ellenőrzést hajtott végre, ahol a vállalkozó alkalmazottai fakitermelési munkát végeztek. Az I. rendű terhelt az ellenőrzés során felvett jegyzőkönyvben valótlanul rögzítette, hogy az erdészeti csörlőgépet ki kezelte. Az I. rendű terhelt az írásba foglalt határozatában a munkavállalót a szabálytalanság megszüntetéséig a csörlőgépkézelési munkakörben történő további munkavégzéstől eltiltotta. Ezen munkavállaló azonban nem csörlőgépkézelőként, hanem faberakóként dolgozott, melynek során kézi erővel rendezett halmokba rakta a kivágott fát és semmilyen engedélyköteles munkaeszköz használatára nem rendelkezett engedéllyel. Az erdészeti csörlőgépet ténylegesen egy másik munkavállaló kezelte. Az I. rendű terhelt a munkabiztonsági ellenőrzésről az írásba foglalt, a csörlőgép kezelését felfüggesztő határozat szerint azt is megállapította, hogy a csörlőgép generátorát meghajtó ékszíjhajtás védőburkolata hiányos volt és a csörlőgép az ellenőrzéskor nem működött, de beindítható állapotban volt. Aki a beindított gép hatókörében tartózkodott, ki volt téve a felcsavarás, elkapás veszélyének. A határozat megállapította, hogy így a munkaeszköz használata közvetlenül veszélyeztette a munkavállalók egészségét és testi épségét. Az I. rendű terhelt azzal, hogy a hiányosságok - a munkaeszköz használatának és a munkavállalókra nézve súlyos és közvetlen veszélyeztetés - megállapítás ellenére hivatali kötelességét megszegve, nem tett munkavédelmi bírság kiszabására javaslatot, ezzel a vállalkozót jogtalan előnyhöz juttatta.
- [17] 1/2. pont:
Az I. rendű terhelt egy kisvasúti állomáson ellenőrzés alá vonta az épületen tetőjavítási munkákat végző kft. munkavállalóit. Az ellenőrzés hiányosságként feltárta, hogy a tetőn történő munkavégzés során az ún. vezérkötelet nem rakták ki, személyi védőeszközt a munkavállalók nem használtak. Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve az ellenőrzést nem dokumentálta, munkavédelmi eljárást nem indított, így a le nem folytatott bizonyítási eljárás miatt elmaradt a munkavédelmi bírság vagy a helyszíni bírság kiszabása iránti intézkedés, a vállalkozásnak és a munkavállalóknak jogtalan előnyt biztosított.
- [18] 1/3. pont:
Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve előzetesen telefonon arról értesítette az érintett kft. energetikai, környezet- és munkavédelmi előadóját, hogy másnap a vállalkozásnál átfogó, a munkaügyi hatósággal közös munkabiztonság és munka-egészségügyi ellenőrzés várható. Megnevezte a munkavédelmi ellenőrt is, és felajánlotta, hogy probléma esetén felveszi vele a kapcsolatot. A kft. előadója a kapott információ alapján a várható ellenőrzésről tájékoztatta a

vállalkozás ellenőrzésekkel kapcsolatban illetékes személyét. Kötelességszegésével az I. rendű terhelt megíúsította a vállalkozás tény- és tárgyszerű munkaügyi és munkavédelmi állapotának felmérését, jogtalan előnyben részesítette azt.

[19] 1/4. pont:

Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve előzetesen telefonon értesítette a II. rendű terheltet arról, hogy az I. rendű terhelt munkatársa a következő nap különböző telephelyeken munkavédelmi ellenőrzést tart. Felhívta a II. rendű terhelt figyelmét arra, hogy a munkavállalóknak legyen kitöltve a munkavállalói kiskönyve, továbbá felajánlotta, hogy munkavédelmi probléma esetén felveszi a kapcsolatot az ellenőrrel. A kapott információk alapján a II. rendű terhelt megkereste az illetékes személyt, akit a szükséges intézkedések megtételére utasított. Az I. rendű terhelt kötelességszegésével megíúsította a kft. tény- és tárgyszerű munkavédelmi, munkaügyi állapotnak megfelelő felmérését, mellyel jogtalan előnyben részesítette a vállalkozást.

[20] 1/5. pont:

Az I. rendű terhelt ellenőrzést tartott egy zrt. építési, felújítási munkáinál. Ellenőrzése alatt tapasztalta, hogy a munkavállaló az építési területen egy kb. 3 méter homlokzatmagasságú épület mintegy 40 fokos hajlásszögű síkján állványépítési tevékenységet végzett. Az ellenőrzéskor a munkavállaló viselte ugyan az egyéni védőfelszerelését, azonban a kéményhez telepített állvány nem volt alkalmas a kikötés kivitelezéséhez. Ezenfelül mivel a kikötési pontokat a munka megkezdése előtt a munkavállaló képviselője nem jelölte ki, így azokat ki sem építették. Emiatt a munkavállaló leesés elleni védelme biztonságot nyújtó berendezéssel nem volt megoldva, a munkavállaló lezuhanásának közvetlen veszélye fennállt. A tevékenység ilyen körülmények közötti végzése közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és testi épségét. Az I. rendű terhelt a biztonsági berendezés hiánya, mint súlyos és közvetlen veszélyeztetés megállapítása ellenére, a munkavédelemről szóló törvény és az OMMF módszertani útmutató rendelkezésével szemben, hivatali kötelességét megszegve nem tett munkavédelmi bírság kiszabására javaslatot, ezzel a munkáltatót jogtalan előnyhöz juttatta. Magatartását motiválta, hogy a zrt.-nél dolgozó lányának ezáltal előnyt biztosítson, akinek személyi alapbére néhány hónappal később nőtt.

[21] 1/6. pont:

Az I. rendű terhelt egy épülő kávézóban tartott munkavédelmi ellenőrzést, miközben az építkezésben érdekelt személy őt telefonon felhívta. Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve elmondta neki, hogy munkaügyi ellenőrök végeznek ellenőrzéseket és kioktatta őt, hogy egy ellenőrzés során a dolgozóknak mit kell nyilatkozniuk. Ezzel az építetőnek jogtalan előnyt nyújtott, mivel az ellenőrzés megkezdéséig a felmerült hiányosságokat kiküszöbölhette, ezzel az ellenőrzés során a tény- és tárgyszerű feltárást megíúsította. Az I. rendű terhelt a kávézóban történt otlétéről adatszolgáltatást nem rögzített.

[22] 1/7. pont:

Az I. rendű terhelt egy vasútállomás vendéglőjében vonta ellenőrzés alá a festési munkákat végző egyéni vállalkozó alkalmazottait. A munkavédelmi ellenőrzés során megállapította, hogy két fő esetben a munkaadó a foglalkoztatási jogviszonnyal kapcsolatos bejelentési kötelezettségének nem tett eleget. Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve, a szabálytalan foglalkoztatás ellenére nem végzett tanúmeghallgatást, és az esetet jegyzőkönyv megküldésével nem jelezte a munkaügyi felügyelőség felé, ezzel a vállalkozónak jogtalan előnyt biztosított.

[23] 1/8. pont:

A nyomozó hatóság és a munkavédelmi felügyelőség előzetesen elkészített és jóváhagyott terv alapján fokozott ellenőrzést hajtott végre soproni éjszakai szórakozóhelyeken. Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve, és ezzel a vállalkozásnak jogtalan előnyt biztosítva, telefonon értesítette a II. rendű terheltet az egyik bárban várható ellenőrzésről, aki a feltárható hibák megelőzése érdekében intézkedni kezdett.

[24] 1/9. pont:

Az I. rendű terhelt ellenőrzése alá vonta egy kft. munkavállalóit. Az ellenőrzés során megállapította, hogy két munkavállaló a kb. 7 méter homlokzatmagasságú templom kb. 40 fokos lejtésszögű tetősíkján tetőfedési munkát végzett, azonban a leesés elleni védelmet biztosító berendezés nem volt részükre kiépítve, a munka megkezdése előtt a munkáltató képviselője nem alakította ki, illetve nem jelölte ki azokat a teherhordó szerkezeteket, ahová a munkavállalók az egyéni védőeszközt biztonsággal rögzíthették volna. A munkáltató által biztosított egyéni védőeszközt a munkavállalók nem viselték. Az I. rendű terhelt megállapította, hogy a tevékenység ily módon történő végzése közvetlenül veszélyeztette a munkavállalók egészségét és testi épségét, ezért a tetőfedési munkákat helyszíni intézkedés keretében a hiányosság megszüntetéséig felfüggesztette, és a munkavállalókat az építési területen a munkavégzéstől a hiányosság megszüntetéséig eltiltotta. Az ellenőrzést követően a délutáni órákban az I. rendű terhelt az ügyfelekkel való kapcsolattartásra vonatkozó előírásokat megszegve személyesen találkozott a kft. vezetőjével, annak az irodájában, aki arra kérte az I. rendű terheltet, hogy ne írjon több százezer forintos bírság kiszabására javaslatot. Az I. rendű terhelt a kérésnek eleget téve, hivatali kötelességét megszegve, a biztonsági berendezés hiánya, mint súlyos veszélyeztetés és a közvetlen veszélyeztetés megállapítása ellenére nem tett munkavédelmi bírság kiszabására javaslatot, és utólagosan a tetőn szabálytalanul dolgozó munkavállalókra szabott ki fejenként 5.000 forint helyszíni bírságot, amit munkáltatójuk fizetett ki. Az I. rendű terhelt azzal, hogy a feltárt súlyos és közvetlen veszélyeztetés ellenére a munkavédelemről szóló törvény és az OMMF módszertani útmutató vonatkozó rendelkezései ellenére nem szabott ki munkavédelmi bírságot, hanem a munkavállalókat marasztalta helyszíni bírság kiszabásával, hivatali kötelességét megszegve, a munkáltatót jogtalan előnyhöz juttatta.

[25] 1/10. pont:

Az I. rendű terhelt a hivatali munkavégzése során arról értesült, hogy a felügyelet ellenőrizni tervez egy kft.-t. A tervezett ellenőrzésről hivatali kötelességét megszegve értesítette az érintett gazdasági társaság egyik vezetőjét. Az I. rendű terhelt ezzel a cselekményével a gazdasági társaságnak jogtalan előnyt biztosított, mivel a vállalkozás az esetleges hiányosságokat az ellenőrzés megkezdéséig kiküszöbölhette, így a tény- és tárgyszerű ellenőrzést meghiúsította.

[26] 1/11. pont:

Az I. rendű terhelt munkavédelmi ellenőrzés alá vont egy bt.-t. Ennek során megállapította, hogy a munkálatoknál használt betonkeverő védőburkolat nélkül működött, továbbá azt is, hogy az egyik munkavállaló védőszemüveg nélkül használta a téglavágót. Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve az ellenőrzésről sem látogatási lapot, sem jegyzőkönyvet nem készített. A biztonsági berendezés hiánya, mint súlyos és közvetlen veszélyeztetés ellenére, a munkavédelemről szóló törvény és az OMMF módszertani útmutató rendelkezéseivel szemben nem tett munkavédelmi bírság kiszabására javaslatot, ezzel a vállalkozást jogtalan előnyben részesítette.

[27] 1/12. pont:

Az I. rendű terhelt a VII. rendű és VIII. rendű terhelt munkavédelmi felügyelőkkel közösen ellenőrzést hajtott végre egy családi ház felújításánál. Az ellenőrzés feltárta, hogy a helyszínen dolgozók közül egy munkavállaló nem volt bejelentve. Az ellenőrzésről és a feltárt hiányosságról értesülve a családi ház felújítására megbízást adó IX. rendű terhelt még aznap telefonon megkereste az I. rendű terheltet és régi ismeretségükre hivatkozással kérte, hogy az egyéni vállalkozóval szemben a be nem jelentett munkavállalója miatt ne szabjanak ki bírságot. Az I. rendű terhelt a segítségét felajánlotta, és kérésére a VII. rendű és a VIII. rendű terhelt úgy állította ki az ellenőrzésükről a látogatási lapot, mintha a munkavédelmi ellenőr ellenőrzését követően két és fél órával később ellenőrizte volna, és csak egy bejelentett munkavállalót. Az I. rendű terhelt és társai a szabálytalan foglalkoztatás esetére előírt eljárást mellőzve, a munkaügyi ellenőrzés lefolytatására vonatkozó hivatali kötelességüket megszegve a vállalkozónak jogtalan előnyt biztosítottak.

[28] 1/13. pont:

Az I. rendű terhelt hivatali kötelességét megszegve értesítette a II. rendű terheltet arról, hogy

munka-egészségügyi és munkavédelmi ellenőrzés várható. Ezen felül kioktatta a II. rendű terheltet arról is, hogy a munkavállalók mit válaszoljanak a felügyelő kérdéseire. Az I. rendű terhelt kötelességszegésével megghiúsította a vállalkozás tény- és tárgyszerű munkavédelmi állapotának felmérését, amivel a vállalkozást jogtalan előnyben részesítette.

[29] 1/14. pont:

Az I. rendű terhelt területbejárása alkalmával észlelte, hogy egy vendéglátóhelyen építési munkát végző kft. munkavállalói nem viseltek sisakot és nem használták a biztosító öveket. Ezt követően felhívta a II. rendű terheltet, figyelmeztette ezekre a szabálytalanságokra, valamint arra, hogy ha egy ellenőr ezt lefénnyképezi, ne látszódjon a képeken szabálytalanság. A vállalkozásban érdekelt II. rendű terhelt a történetekről tájékoztatta a kft. ügyvezetőjét. Az I. rendű terhelt az értesítéssel és azzal, hogy az észlelt munkavédelmi hiányosság ellenére nem járt el, hivatali kötelességét megszegte, a vállalkozást jogtalan előnyben részesítette.

[30] 1/15. pont:

A Vámhivatal az általa tervezett ellenőrzéshez két fő munkaügyi ellenőr kijelölését kérte. Az ellenőrzésről tudomást szerzett az I. rendű terhelt, aki hivatali kötelességét megszegve telefonon értesítette a kft. vezetőjét, a II. rendű terheltet, akivel ezt követően folyamatosan egyeztettek a munkavállalók bejelentését, valamint a VI. rendű terhelt ez irányú tevékenységét.

[31] 1/16. pont:

Az I. rendű terhelt munkavédelmi ellenőrzés alá vonta egy telephelyen dolgozó kft. alkalmazottait. Az ellenőrzés során megállapította a leesés elleni védelem és az egyéni védőfelszerelés használatának hiányát, ennek ellenére a hivatali kötelességét megszegve, nem indított eljárást az eset kivizsgálására és ezzel a vállalkozásnak jogtalan előnyt biztosított.

[32] A tényállás emellett természetesen tartalmazza mindazon jogszabályokat, amelyek rendelkezéseit az I. rendű terheltnek a foglalkozása, illetve tevékenysége során be kell tartania, valamint a munkaköri leírását is.

[33] Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen hivatali kötelességét megszegi, hivatali hatáskörét túllépi vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, elköveti a hivatali visszaélés büntettét [Btk. 305. § a), b), c) pont].

[34] A hivatalos személy a közhatalom része. Működésével szemben alapvető követelmény, hogy a közhatalmat az őt terhelő közfeladat végzésére használja. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy hatáskörében marad és a hatáskörébe tartozó feladatkört, az egyes ügyeket részrehajlás nélkül intézi.

[35] A hivatalos személyi mivoltot, a hivatalos személy hatáskörét és feladatkörét jogszabály meghatározza, azonban - értelemszerűen - jogszabály nem határozza meg teljes részletességgel a közfeladat teljesítésének cselekvési módját, a hivatalos személy viselkedési szabályait.

[36] A hivatalos személy hatáskörének gyakorlása, feladatkörének teljesítése konkrét cselekvésben nyilvánul meg, amelyhez adott esetben mérlegelési jogkör is járulhat, ami alatt azonban nem korlátlan cselekvési szabadságot kell érteni.

[37] Bármilyen tág is ez a jogkör, a hivatalos személyt mindenképpen köti az az általános szabály, hogy pártatlanul kell mérlegelnie, tárgyilagosan, részrehajlás nélkül kell eljárnia.

[38] Ez pedig valójában jogi, normatív követelmény, hivatali kötelesség, aminek tudata a hivatalos személy oldalán elvárt, a környezete számára pedig közismert, a hivatalos személy iránti közbizalom lényege.

[39] Ehhez képest a jogerős tényállás részletesen tartalmazza mindazon tényeket, amelyek alapján - szemben a védői érveléssel - az I. rendű terhelt mint eljárásában mérlegelési jogkört is gyakorló hivatalos személy esetében megállapítható, hogy a jogszabályoknak, utasításoknak, jogi iránymutatásoknak, szakmai gyakorlatnak, munkaköri leírásnak nyilvánvalóan nem megfelelő, szabályszegő volt az eljárása, ami a hivatali kötelesség egyenes szándékkal történő megszegését jelentette.

[40] A hivatali kötelezettségekkel való nyilvánvaló szembehelyezkedés, azok megszegése (így a

valójában tapasztaltak elhallgatása, megmásítása vagy az ellenőrzésekről való előzetes tájékoztatás stb.) nem tekinthető mérlegelésnek, ilyen mérlegelés ugyanis nincs, ez valójában csalárd eljárás.

- [41] A célzat pedig ebből fakadóan nyilvánvaló, azaz előnyben részesíteni azt, akiért a hivatali kötelességet - a konkrét jogi normákat - akaratlagosan megszegi az elkövető.
- [42] Előny pedig mindaz, ami annak élvezőjére nézve kedvezőbb helyzetet teremt. Jelen esetben ez az előny a hivatalos személy jogszerű eljárása, ellenőrzése következtében a valós helyzet következményeként beálló, jog szerinti hátrány elkerülése.
- [43] A felülvizsgálati indítvány szerint e célzat megállapítása hiányzik a tényállásból, illetve az indokolásból.
- [44] A célzat nem az eredmény megfelelője, vagy előfeltétele. A célzat a törvényi tényállás alanyi ismérve, az eredmény pedig a tárgyi oldalának esetleges ismérve.
- [45] Célzatos bűncselekmény esetén a tudattartalom vizsgálata perdöntő, így van ez a hivatali visszaélés esetében is.
- [46] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akaratí viszonyulása.
- [47] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről stb.) való, tudatban előzetesen, illetve egyidejűen meglévő képzet mindig csak valamely, a külvilágban megjelenő fizikai, illetve mérhető (számszaki stb.) tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Mindez egyben azt is jelenti, hogy mindig közvetett bizonyítás a tudati tények (szándékosság, gondatlanság) bizonyítása.
- [48] Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami viszont jogkérdés.
- [49] A tudatra vont következtetés alapja tehát ténybeli. A tényből tudatra vont következtetés jogkövetkeztetés. Nem hiányzik a tényállásból a tudati tények rögzítése, amennyiben az adott ténybeliség elegendő a jogkövetkeztetés levonására.
- [50] A felülvizsgálattal támadott 16 tényállás (hivatali visszaélés büntette) ilyen, azaz az abban írt cselekmények tényállásszerűek. Következésképpen nincs ésszerű alapja annak az érvelésnek ilyen ténybeliség ellenére, illetve ellenében, hogy az elkövetőnek nem állt szándékában e bűncselekmény elkövetése, cél nem vezérelte vagy nem volt tudatában annak, hogy amit tesz, az bűncselekmény stb. A jogtalan előnyszerzési célzat fennállására alappal vont következtetést a bíróság.
- [51] Ekként a hivatali visszaélés büntetében az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása és annak minősítése is törvényes, az indítvány nem alapos. A büntetéskiszabás pedig önmagában nem felülvizsgálati ok.
- [52] Az I. rendű terhelt észrevételében a bizonyítást, a bizonyítékok értékelését, a megállapított tényállást kifogásolta. Erre felülvizsgálatban nincs lehetőség. Az I. rendű terhelt érdekében megszólaló ismerős beadványát pedig, mint nem jogosultét, a Kúria nem vizsgálta.
- [53] Megjegyzi a Kúria, hogy azon esetekben, ahol az I. rendű terhelt ténylegesen nem járt el az ellenőrzések során, de tudomással bírt a jövőbeni tervezett ellenőrzésekről és előre értesítette az érdekelteket, a hivatali visszaélés c) pontban foglalt fordulata a megfelelő minősítés. Ezen esetekben ugyanis az I. rendű terhelt a hivatali helyzetéből fakadó lehetőségeivel élt vissza egyéb módon. Mindez azonban a felülvizsgálatot érdemben nem érintette.
- [54] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

- [55] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [56] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2020. július 14.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ